

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/326/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6914205665
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6914205665.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľa BL Telecom collection, s. r. o. so sídlom v Bratislave, Šoltésovej 14, IČO: 47 155 113, právne zastúpeného SOUKENÍK - ŠTRPKA, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Šoltésovej 14, IČO: 36 862 711 proti odporcovi U. U., r. č. XXXXXX/XXXX, bytom N. č. XXX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu HLAS SPOTREBITEĽA, občianske združenie so sídlom v Banskej Bystrici, IČO: 42 305 675, právne zastúpeného JUDr. Viliamom Glézlom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom v Banskej Bystrici, Nemčianska 25, v konaní o zaplatenie 739,69 € s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 13C/165/2014-88 zo dňa 03. 03. 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým uložil navrhovateľovi povinnosť nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu trovy prvostupňového konania vo výške 131,50 € (výrok v poradí piaty) potvrdzuje;

vo zvyšku zostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý.

Navrhovateľ je povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu trovy odvolacieho konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 34,12 € k rukám právneho zástupcu vedľajšieho účastníka, advokáta, do 3 dní.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 97,39 eur s príslušenstvom (výrok v poradí prvý). Zároveň určil, že zmluvná podmienka dojednaná v tabuľke č. 3 Zmluvy o poskytovaní služby a nájme KZ zo dňa 27. 10. 2010 je neprijateľnou zmluvnou podmienkou (výrok v poradí druhý). Návrh navrhovateľa v časti týkajúcej sa sumy 642,30 € s príslušenstvom zamietol (výrok v poradí tretí).

O trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 142 ods. 2 O. s. p.. Odporca mal vo veci úspech v rozsahu 86,84 % a neúspech v rozsahu 13,16 %, preto mu vznikol nárok na náhradu trov konania podľa miery úspechu percentuálne vo výške 73,68 %. Odporcovi však náhradu trov konania v zmysle § 151 ods. 1 veta prvá v spojení s § 151 ods. 2 O. s. p. nepriznal, nakoľko odporca si náhradu trov konania neuplatnil a zo súdneho spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia trovy konania v jeho prospech nevyplývali.

Okresný súd však priznal náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu podľa miery úspechu odporcu, teda vo výške 73,68 %, a to za tri úkony právnej služby, keď odmenu za jeden úkon ustálil vo výške 51,45 € počítanú z celkovej žalovanej sumy 739,69 € + 3 x režijný paušál po 8,04 € v zmysle § 13a ods. 1 písm. a), c) vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej v texte len „Vyhláška“) a § 16 ods. 3 Vyhlášky. Trovy prvostupňového konania na strane vedľajšieho účastníka vznikli vo výške 178,47 €, z ktorej sumy

predstavoval pomerný úspech vo výške 73,68 % sumu 131,50 €, ktorá bola vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu priznaná.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej 15 dňovej lehote (§ 204 ods. 1 veta prvá O. s. p.) odvolanie navrhovateľ, a to v rozsahu priznaných trov právneho zastúpenia vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu. V danej veci namietal nesprávne právne posúdenie veci, najmä, že trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka na strane odporcu sú neúčelné. Mal za to, že vedľajší účastník je v tomto prípade združenie založené za účelom ochrany spotrebiteľov, ktorého hlavnou náplňou jeho činnosti je ochrana spotrebiteľov, v dôsledku čoho má zákonom priznané zvýhodnené postavenie voči ostatným občianskym združeniam už tým, že v konaní nemusí preukazovať právny záujem na výsledku sporu. Výkonom ochrany spotrebiteľských práv združenie naplňa svoje vlastné poslanie, za účelom ktorého bolo založené, v dôsledku čoho by malo združenie disponovať takým personálnym substrátom, ktorý je schopný poskytnúť právne služby a aj s prehľadom sa orientovať v oblasti spotrebiteľského práva. Tým, že vedľajší účastník žiada priznať trovy právneho zastúpenia, vlastne priznáva, že odporcovi neposkytol pomoc pri ochrane jej práv ako spotrebiteľa, čo je jeho základným poslaním. Navyiac, podľa navrhovateľa vedľajší účastník do konania nepriniesol žiaden prínos, nepoukázal na inú skutočnosť, na ktorú súdy nemajú povinnosť prihliadať z úradnej povinnosti. Vedľajší účastník by mal mať vždy jasno, či účastník, ktorého chce podporovať, s jeho podporou súhlasí, resp. či s jeho účasťou nevyjadril nesúhlas. Súd by mal, teda, zákonom zodpovedajúcim spôsobom reagovať na prípadný nesúhlasný úkon účastníka. V závere odvolania poukázal na tú skutočnosť, že Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky podporuje činnosť spotrebiteľských združení aj prostredníctvom dotácií na zastupovanie spotrebiteľov v konaniach pred súdmi. Z uvedeného teda vyplýva, že Ministerstvo hospodárstva SR hradí výdavky spotrebiteľských združení a zároveň podporuje odbornosť spotrebiteľských združení v oblasti ochrany práv spotrebiteľov. Poukázal aj na novelu ust. § 93 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého je nevyhnutou súčasťou k vstupu vedľajšieho účastníka do konania z vlastného podnetu aj súhlas účastníka, popri ktorom sa zúčastňuje na konaní, inak súd na podnet neprihliada. Združenie teda môže zastupovať spotrebiteľa vo všetkých konaniach len na základe plnomocenstva udeleného spotrebiteľom. Navrhoval, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu v napadnutej časti zmenil tak, že vedľajšiemu účastníkovi konania na strane odporcu trovy konania neprizná.

Vedľajší účastník na strane odporcu v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa uviedol, že jeho odvolacie námietky považuje za nedôvodné. Zdôraznil, že je združením založeným za účelom ochrany práv spotrebiteľov podľa § 3 ods. 4, 5 zák. č. 250/2007 Zb. o ochrane spotrebiteľa. Z ust. § 93 ods. 4 O. s. p. výslovne vyplýva, že vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, teda aj vedľajší účastník má rovnako ako akýkoľvek hlavný účastník právo na právnu pomoc pred súdmi, čo je jeho základné ústavné právo. Uvedené deklaruje aj rozsudok Súdneho dvora (druhá komora) zo dňa 22. 12. 2010 vo veci C-279/09 DEB Deutsche Energiehandels und Beratungsgesellschaft mbH proti Spolkovej republike Nemecko, v ktorom sa konštatuje, že zásada účinnej súdnej ochrany ako je stanovená v čl. 47 Charty základných práv EÚ sa má vykladať v tom zmysle, že nie je vylúčené, aby sa jej dovoľovali aj právnické osoby. Z toho vyplýva, že aj právnické osoby musia mať možnosť poradiť sa, obhajovať sa a nechať sa zastupovať. Uvedené vyplýva i z Ústavy SR. Trovy právneho zastúpenia vynaložené vedľajším účastníkom je nutné považovať za účelné, nakoľko práve jeho kvalifikované podanie, v ktorom poukázal na absolútnu neplatnosť zmluvnej pokuty, a ktorého závery boli prenesené aj do odôvodnenia rozsudku okresného súdu boli dôvodom zamietnutia návrhu navrhovateľa, a teda malo priamy vplyv na spôsob skončenia sporu. Úkony, ktoré vedľajší účastník prostredníctvom právneho zástupcu v konaní vykonal, možno považovať za účelné z hľadiska toho, že ich vynaložením vedľajší účastník sledoval a priamo realizoval ochranu práv odporcu proti uplatňovanému nároku navrhovateľa. Zdôraznil, že vo svojich radoch nemá osoby s právnickým vzdelaním, preto z dôvodu zabezpečenia čím najvyššej miery ochrany práv spotrebiteľa využíva služby splnomocneného advokáta ako osoby, ktorá je v prvom rade povolaná chrániť práva subjektov v súdnom konaní. Vedľajší účastník do predmetného konania vstúpil písomným podaním nezastúpeným advokátom, avšak až po obdržaní návrhu na začatie konania spolu s prílohami vedľajší účastník splnomocnil na svoje zastupovanie advokáta a následne prostredníctvom neho podal vyjadrenie k návrhu navrhovateľa. Na záver poukázal na to, že odporca ako spotrebiteľ potom, čo ho okresný súd o jeho vstupe do konania upovedomil, tento jeho vstup nenamietal a ani z jeho iného postupu v konaní nemožno vyvodiť, že by s jeho vstupom do konania nesúhlasil, navyiac jeho vstup bol účelný, keď znamenal zamietnutie návrhu navrhovateľa. Pokiaľ ide o novelu Občianskeho súdneho poriadku účinnú od 01. 01. 2015, táto nemôže mať vplyv na vstup vedľajšieho účastníka do konania, ktorý bol uskutočnený ešte v roku 2013 v zmysle zásady, že vedľajší účastník

sa stáva nositeľom svojich procesných práv a povinností už doručením svojho oznámenia súdu, že vstupuje do konania ako vedľajší účastník, resp. doručením jeho oznámenia, že na výzvu niektorého z účastníkov do konania vstupuje, a ani na právne úkony, ktoré vedľajší účastník doposiaľ, teda do 01. 01. 2015 v tomto konaní vykonal. Má za to, že právne predpisy nepôsobia spätne a navyše ani samotná novela nepojednáva nič o účelnosti trov, ktoré vedľajší účastník v konaní uskutočnil. Navrhol, aby odvolací rozsudok v napadnutom výroku o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka ako vecne správny potvrdil.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) prejednal odvolanie viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle ustanovenia § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p., rozsudok okresného súdu v napadnutej časti o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka, teda vo výroku, ktorým okresný súd uložil navrhovateľovi povinnosť nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia, podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil ako vecne správny.

Ostatné výroky rozsudku okresného súdu, ktoré neboli odvolaním napadnuté, teda výrok, ktorým bola odporcovi uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 97,39 € s príslušenstvom (výrok v poradí prvý), ktorým okresný súd určil, že zmluvná podmienka dojednaná v tabuľke č. 3 zmluvy o poskytovaní služby a nájme KZ zo dňa 27. 10. 2010 je neprijateľnou zmluvnou podmienkou (výrok v poradí druhý), výrok ktorým návrh navrhovateľa v časti týkajúca sa sumy 642,30 € s príslušenstvom zamietol (výrok v poradí tretí), a ktorým odporcovi právo na náhradu trov konania nepriznal (výrok v poradí štvrtý) zostávajú podľa § 206 ods. 2, 3 O. s. p. nedotknuté.

Podľa § 219 ods. 1 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 142 ods. 1 O. s. p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 142 ods. 2 O. s. p. ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Z dôvodov napadnutého rozhodnutia vyplýva, že okresný súd čiastočnému návrhu navrhovateľa vyhovel čo do sumy 97,39 € s príslušenstvom a vo zvyšku návrh navrhovateľa zamietol. Zároveň určil, že zmluvná podmienka dojednaná v tabuľke č. 3 zmluvy o poskytovaní služby a nájme KZ zo dňa 27. 10. 2010 týkajúca sa zmluvnej pokuty vo výške 199,00 € je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Pokiaľ ide o rozhodnutie vo veci samej, uvedené výroky rozsudku neboli odvolaním napadnuté, a preto v tomto rozsahu je rozhodnutie okresného súdu právoplatné. Keďže v danej veci je zrejmé, že odporca bol v prevažnej miere v konaní úspešný, prvostupňový súd postupoval vecne správne, ak o náhrade trov konania rozhodoval v zmysle ustanovenia § 142 ods. 2 O. s. p.. Vedľajší účastník na strane odporcu si preto dôvodne uplatnil náhradu trov konania, ktoré mu boli v rozsahu úspechu odporcu vo výške 73,68 % priznané a ktoré pozostávali z trov právneho zastúpenia. Navrhovateľ namietal, že predmetné trovy právneho zastúpenia nie je možné považovať za trovy vynaložené účelne. K uvedenej odvolacej námietke navrhovateľa odvolací súd uvádza nasledovné:

Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky je aj to, že účastník konania, ktorý v konaní úspešne, má zásadne právo na to, aby sa mu nahradili všetky trovy, ktoré zaplatil vo vecnej súvislosti s uplatnením tohto základného práva. Ak sa chce súd odchýliť od tohto pravidla, musí vychádzať zo zákona a túto odchýlku aj náležite odôvodniť, inak porušuje základné právo na súdnu ochranu dotknutého účastníka. Základným predpokladom, za splnenia ktorého vznikne nárok na náhradu trov konania (v danom prípade vedľajšiemu účastníkovi), je však i účelnosť trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva. Účelnosť sa v zásade dá stotožniť s nevyhnutnosťou alebo právnou možnosťou vynaloženia trov spojených s ústavne zaručeným právom na právnu pomoc v zmysle článku 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a trovy právneho zastúpenia sa vo všeobecnosti za účelne vynaložené trovy považujú. Trovy potrebné na účelné vynaloženie alebo ochranu práva sa však nemôžu posudzovať ako celok a aj keď má účastník nárok na ich náhradu, nakoľko bol úspešný, každý úkon alebo každé platenie trov treba posudzovať samostatne. Trovy vynaložené účastníkom konania (vedľajším účastníkom konania) v spore musia byť v príčinnej súvislosti s predmetom konania. Ich

vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku alebo procesná ochrana proti takémuto tvrdenému nároku.

Z obsahu spisu je zrejmé, že k čiastočnému zamietnutiu návrhu navrhovateľa došlo v dôsledku obrany poskytnutej odporcovi prostredníctvom vedľajšieho účastníka, ktorý v písomnom vyjadrení zo dňa 11. 08. 2014 (č. I. 52 spisu) poukázal na neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa - odporcu. Práve z dôvodu existencie neprijateľnej zmluvnej podmienky, ako aj skutočnosti, že zmluvná pokuta uplatňovaná navrhovateľom rovnakého významu bola už rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 10C/117/2014 zo dňa 28. 05. 2014 ako aj Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 14C/131/2014 zo dňa 29. 05. 2014 vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku, došlo k čiastočnému zamietnutiu návrhu.

Zásada účinnej súdnej ochrany, ako je stanovená v článku 47 Charty základných práv Európskej únie, sa má vykladať v tom zmysle, že nie je vylúčené, aby sa jej dovolávali právnické osoby a pomoc poskytnutá na základe tejto zásady môže zahŕňať najmä oslobodenie od platenia trov konania alebo zastupovanie advokátom. Právo na právnu pomoc sa priznáva každému, fyzickej osobe aj právnickej osobe, štátnemu orgánu, ak vystupuje v spore ako žalovaná strana. Hlavný význam práva na právnu pomoc spočíva v tom, že orgány uvedené v článku 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky majú zodpovedajúcu povinnosť nebrániť účastníkom, aby v konaní pred nimi využívali právnu pomoc. Súčasťou základného práva na právnu pomoc je aj právo na úhradu účelne vynaložených trov konania. V tejto súvislosti má vedľajší účastník rovnaké možnosti ako ktorýkoľvek iný účastník v konaní v súvislosti s riešením otázky svojho právneho zastúpenia v rámci zákonom upravených možností, t. j. nemôže byť vopred vylúčený z voľby možnosti zvoliť si na svoje zastupovanie advokáta. Trovy právneho zastúpenia boli vynaložené účelne, nakoľko boli v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania (viď nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/03), ak v dôsledku jeho úkonov, samotného prevzatia a prípravy veci a následného vyjadrenia k návrhu po oboznámení sa s vecou bol návrh vo väčšej miere zamietnutý, jeho úkony v tomto konaní boli dostatočne účinným prostriedkom ochrany spotrebiteľa v súdnom konaní.

Keďže ust. § 94 ods. 4 O. s. p. výslovne upravuje, že vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, možno z toho vyvodiť len jeden záver, a to, že vedľajší účastník má jednak právo na právnu pomoc pred súdmi, čo je jeho základné ústavné právo, ktoré sa v rámci civilného súdneho konania realizuje možnosťou zabezpečiť si kvalifikované právne zastúpenie splnomocneným právnym zástupcom - advokátom a samozrejme má teda právo aj na náhradu trov konania, kam podľa ust. § 137 O. s. p. patrí i právo na náhradu trov právneho zastúpenia.

Novela Občianskeho súdneho poriadku zákonom č. 353/2014 Zb. s účinnosťou od 01. 01. 2015 neobsahuje ustanovenia prechodného charakteru, preto novelizované znenie § 93 ods. 2 a 3 O. s. p. je možné aplikovať na právne vzťahy odo dňa účinnosti tohto zákona, teda od 01. 01. 2015. Oznámenie o vstupe vedľajšieho účastníka do konania bolo doručené okresnému súdu pred 01. 01. 2015. Uvedený právny záver nespochybňuje ani dôvodová správa k zák. č. 353/2014 Zb., ak konštatuje, že odstraňuje interpretačné problémy praxe súdov, ak z uvedeného v žiadnom prípade nevyplýva, že by uvedená novela zák. č. 353/2014 Zb. mala byť aplikovaná i na právne vzťahy vzniknuté pred jeho účinnosťou. Podmienky na vstup vedľajšieho účastníka do konania zavedené právnou úpravou účinnou od 01. 01. 2015 nemožno aplikovať na tie prípady, kedy vedľajší účastník do konania vstúpil ešte za účinnosti starej právnej úpravy, ktorá takéto podmienky pre vznik vedľajšieho účastníctva nezakotvovala, pretože by sa tak podľa novej právnej úpravy posudzoval vznik právnych vzťahov a nadobudnutých práv (ktoré vedľajšiemu účastníkovi jeho vstupom do konania vznikli), ku ktorému došlo pre jej prijatím.

Vzhľadom na vývoj právnej úpravy občianskeho súdneho konania v poslednom období nemožno v prípade spotrebiteľskej veci hovoriť už o klasickom sporovom konaní, pretože v tomto konaní nie je súd v celom rozsahu viazaný návrhom (§ 153 ods. 3 a 4 O.s.p.), je povinný z vlastnej iniciatívy skúmať, či spotrebiteľská zmluva, od ktorej odvodzuje navrhovateľ svoj uplatnený nárok, neobsahuje neprijateľné podmienky (§ 172 ods. 9 O.s.p.) a je dokonca z úradnej povinnosti povinný v konaní aj bez návrhu prihliadnuť na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ

týchto skutočností dovoľával (§ 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov). Z tohto hľadiska sa pomoc vedľajšieho účastníka hlavnému účastníkovi nepochybne môže prejaviť v ktorejkoľvek fáze konania po jeho začatí, a to práve v možnosti poukázať na tieto skutočnosti, ktoré môžu mať podstatný vplyv na výsledok konania v konkrétnej spotrebiteľskej veci (a to aj v prípade ak je spotrebiteľ v konaní nečinný).

Vzhľadom na vyššie uvedené preto odvolací súd rozhodnutie okresného súdu o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka na strane odporcu aplikujúc ust. § 142 ods. 2 O. s. p. považuje v celom rozsahu za vecne správne a v tomto rozsahu rozhodnutie okresného súdu podľa § 219 ods. 2 O. s. p. potvrdil a na dôvody v ňom uvedené odkazuje. Vo zvyšku zostáva rozhodnutie okresného súdu nedotknuté.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p. V odvolacom konaní navrhovateľ nebol úspešný, preto mu odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Pokiaľ ide o náhradu trov konania, ktoré vznikli vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu, odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania mu priznal vo výške 34,12 € ako náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia za jeden úkon právnej služby, a to vyjadrenie k odvolaniu, ktoré trovy odvolacieho konania pozostávajú z 1/2 základnej sadzby tarifnej odmeny za úkon právnej služby - vyjadrenie k odvolaniu navrhovateľa zo dňa 30. 04. 2015 v celkovej sume 25,73 € (§ 13a ods. 2 písm. b) Vyhlášky) spolu s režijným paušálom vo výške 8,39 € v zmysle § 16 ods. 3 Vyhlášky. Navrhovateľ je tak povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu trovy odvolacieho konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia spolu vo výške 34,12 €, a to k rukám jeho právneho zástupcu, advokáta v zmysle § 149 ods. 1 O. s. p..

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.